

Hệ thống đánh giá công nghệ cho doanh nghiệp

■ Hào Linh

Chương trình Chia sẻ tri thức (KSP) của Hàn Quốc đang hỗ trợ Việt Nam xây dựng một hệ thống đánh giá tiềm năng công nghệ của các doanh nghiệp vừa và nhỏ để họ có thể tiếp cận các nhà đầu tư và ngân hàng dễ dàng hơn.

CHIA SẺ TRI THỨC HÀN QUỐC

Thay đổi hình ảnh từ một quốc gia chuyên nhận viện trợ của các nước OECD từ những năm 1950, Hàn Quốc muốn quay trở lại đóng góp cho những nước đang phát triển với chương trình: “Chia sẻ tri thức Hàn Quốc” (KSP), được

Ông Yoon Dae Hee, cựu Bộ trưởng Bộ Chính sách và Chiến lược Hàn Quốc, hiện giờ là người đứng đầu chương trình KSP. Ông cho biết, ông đã có hơn 30 năm tham gia hoạch định chính sách của Hàn Quốc, đặc biệt là các chính sách hỗ trợ các doanh nghiệp đổi mới sáng tạo vừa và nhỏ.

thành lập từ năm 2004. KSP sẽ tổng kết những kinh nghiệm know-how ở các lĩnh vực thế mạnh của Hàn Quốc nhằm tư vấn cho các nước trong việc thiết kế chính sách. Mặc dù Chính phủ Hàn Quốc chi trả toàn bộ chi phí cho chương trình KSP tại hầu hết các quốc gia đang phát triển (trừ các Tiêu vương quốc Ả Rập

Thống nhất) nhưng các nước đối tác không thụ hưởng một cách thụ động mà cùng hợp tác nghiên cứu trong suốt quá trình hình thành bản góp ý chính sách.

KSP đưa ra hai loại chương trình đối với các quốc gia đối tác, bao gồm chương trình một năm tập trung tư vấn nội dung các chính sách, chiến lược ngắn hạn và chương trình ba năm chi tiết hơn, với những góp ý cụ thể về kế hoạch thực hiện, xây dựng các cơ quan liên quan và đào tạo nhân lực cho các chính sách với tầm nhìn 10 năm. Tư liệu để thực hiện các chương trình này được KDI – Viện Phát triển Hàn Quốc (think tank dẫn đầu của nước này và là đối tác của KSP) tổng kết dựa trên các kinh nghiệm của Hàn Quốc trong những lĩnh vực nổi bật. Trao đổi với phóng viên Tạp chí *Tia Sáng*, ông Yoon Dae Hee, nguyên Bộ trưởng Bộ Chiến lược và chính sách Hàn Quốc, người điều hành chương trình KSP, cho biết, những kinh nghiệm trên không chỉ bao gồm những thành công mà còn có cả thất bại của Hàn Quốc và thông qua KSP, nước này không chỉ chia sẻ kinh nghiệm của mình mà còn học hỏi cả về trường hợp của các quốc gia đang phát triển.

Việt Nam là một trong những nước đầu tiên thụ hưởng từ KSP. Tham gia chương trình này, Bộ

Kế hoạch và Đầu tư (đối tác của KSP tại Việt Nam sẽ đề xuất một danh sách những vấn đề cấp bách mà Việt Nam cần hỗ trợ. Dựa vào danh sách đó và những kinh nghiệm đã tổng kết của Hàn Quốc, KDI sẽ thiết kế một chương trình phù hợp, lựa chọn các chuyên gia hàng đầu tại Hàn Quốc từ các viện nghiên cứu, trường đại học công lập và các doanh nghiệp, nguyên lãnh đạo cấp cao của Chính phủ Hàn Quốc, đồng thời phỏng vấn tuyển chọn những nhà nghiên cứu của Việt Nam cùng tham gia. Ngoài việc các chuyên gia Việt Nam sẽ được tài trợ sang Hàn Quốc một tuần để tham dự các hội thảo, tọa đàm và tham quan các mô hình thành công của nước này, công việc nghiên cứu giữa chuyên gia hai nước sẽ được thực hiện chủ yếu qua email.

Sự cam kết của Việt Nam vào chương trình KSP là hoàn toàn tự nguyện, chính vì vậy, ông Yoon Dae Hee cho biết, có hai yếu tố quyết định thành công của một chương trình đó là tinh thần cầu thị và khả năng giao lưu giữa hai quốc gia. Điều này thể hiện ở việc đề xuất vấn đề và chủ động liên lạc trong nghiên cứu từ phía Việt Nam. Từ năm 2009 đến nay, KSP hỗ trợ Việt Nam trong việc xây dựng chính sách phát triển kinh tế - xã hội dài hạn tầm nhìn năm 2011-2010.

TỪ KTRS ĐẾN VTRS

Năm 2015, Cục Ứng dụng và Phát triển Công nghệ - SATI (Bộ KH&CN) là đối tác của một trong ba chương trình của KSP là: “Nâng cao hệ thống đánh giá công nghệ của Việt Nam – Phương pháp tài chính của doanh nghiệp vừa và nhỏ: Chia sẻ kinh nghiệm của Hàn Quốc”. Theo đó, các chuyên gia Hàn Quốc và Việt Nam cùng hợp tác nghiên cứu để

giá công nghệ của các công ty đổi mới sáng tạo. Họ đưa ra các thang đo để đánh giá công nghệ và tính rủi ro khi kinh doanh dựa trên công nghệ đó với các tiêu chí đánh giá cụ thể về con người, công nghệ, thị trường, khả năng thu lợi nhuận. KOTEC đóng vai trò như một “Thung lũng chết” (valley of death) ở các nước châu Âu - là cơ quan “loại bỏ” những ý tưởng hoặc phát minh trùng lặp và không

công nghệ, tình hình định giá công nghệ ở Việt Nam và kinh nghiệm định giá công nghệ của Hàn Quốc. Hiện nay, các chuyên gia KOTEC và SATI đang hợp tác nghiên cứu để áp dụng hệ thống của Hàn Quốc vào Việt Nam. Cuối năm, các chuyên gia KOTEC sẽ lựa chọn và thử nghiệm VTRS trên một số công ty vừa và nhỏ và các tập đoàn lớn để hoàn thiện hệ thống đánh giá này.

Các chuyên gia Hàn Quốc cho rằng, việc hoàn thiện VTRS chỉ là bước khởi đầu trong việc định giá công nghệ chuyên nghiệp ở Việt Nam để hỗ trợ toàn diện cho các doanh nghiệp đổi mới sáng tạo vừa và nhỏ. Qua quá trình nghiên cứu chính sách, chiến lược và môi trường KH&CN ở Việt Nam, các chuyên gia Hàn Quốc cho rằng, Việt Nam còn đang đối mặt với nhiều thách thức khác, bao gồm:

Cần thống nhất quan điểm doanh nghiệp phải là trung tâm của đổi mới sáng tạo công nghệ giữa các Bộ, ban ngành, cơ quan trực thuộc chính phủ. Chính phủ Việt Nam đang hỗ trợ tích cực kinh phí cho R&D ở các viện nghiên cứu và các trường đại học nhưng chưa chú trọng đến việc đầu tư cho cả doanh nghiệp để khuyến khích họ thương mại hóa các kết quả nghiên cứu.

Việt Nam cần thành lập một cơ quan (giống như KOTEC của Hàn Quốc) có chuyên môn về đánh giá các công ty đổi mới sáng tạo công nghệ. Hiện nay, nhân lực của các quỹ hỗ trợ cho R&D của Nhà nước như Quỹ Đổi mới Công nghệ Quốc gia (NATIF) và Quỹ Phát triển Khoa học và Công nghệ quốc gia (NAFOSTED) cần phải được đào tạo và nâng cao về chuyên môn định giá và đánh giá công nghệ. □

Viện KDI (Korea Development Institute) là một trong ba cơ quan thực hiện chương trình KSP. Hai cơ quan còn lại là Học viện KDI - cung cấp danh sách những chuyên gia tham gia nghiên cứu cho chương trình KSP và Korea Eximbank - hỗ trợ tài chính cho chương trình KSP. Ảnh: Viện KDI và Học viện KDI

đưa ra hệ thống đánh giá công nghệ của Việt Nam (Vietnam Technology Rating System - VTRS). Đây là một bộ tiêu chí, thang hướng dẫn để ngân hàng và các quỹ đầu tư sử dụng nhằm đánh giá tiềm năng công nghệ của doanh nghiệp. Điều này khuyến khích các doanh nghiệp đầu tư mạnh vào R&D vì đó là cơ sở để họ có thể tiếp cận vốn một cách dễ dàng hơn. Từ đó, điều này thúc đẩy đổi mới sáng tạo và cạnh tranh lành mạnh trong kinh doanh.

VTRS được xây dựng dựa trên hệ thống đánh giá KTRS của KOTEC (Korea Technology Financing Cooperation - Tập đoàn Định giá công nghệ Hàn Quốc). KOTEC cung cấp dịch vụ định

có tiềm năng thương mại hóa. Tại Hàn Quốc, các quỹ đầu tư hoặc ngân hàng dựa vào đánh giá của KOTEC để quyết định hỗ trợ tài chính cho doanh nghiệp (mà không cần thế chấp hoặc thủ tục bảo đảm nào). Theo số liệu năm 2012, KOTEC đã đánh giá hơn 35.000 doanh nghiệp và những doanh nghiệp và “bảo lãnh” cho họ vay gần 13 tỉ USD.

Năm 2014, các chuyên gia Hàn Quốc đến từ KOTEC và KDI đã công khai báo cáo của họ về chính sách cho hệ thống đánh giá công nghệ của doanh nghiệp vừa và nhỏ tại Việt Nam dựa trên một loạt các trao đổi giữa SATI và lãnh đạo Bộ KH&CN. Báo cáo cung cấp định nghĩa và mục tiêu của định giá